

УДК 378.147.001.76.016:811.512.161

ЗНАЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ВИКЛАДАЧІВ ТУРЕЦЬКОЇ МОВИ

Тетяна Терещенко

*Інститут філології Київського національного університету
імені Тараса Шевченка
бульвар Тараса Шевченка, 14, 01033, Київ, Україна*

Розглянуто пріоритетні напрями процесу інформатизації суспільства; обґрунтовано доцільність використання сучасних комп'ютерних технологій, дидактичних матеріалів під час викладання турецької мови у вищих навчальних закладах.

Ключові слова: інформатизація, комп'ютерні технології, викладач турецької мови.

Вивчення іноземних мов – важлива тенденція сучасної професійної освіти, метою якої є виховання людини, здатної до діяльності в потоці науково-технічної інформації, яка вмє працювати з технічною літературою, простежує нові технології. Сьогодні перед викладачем як ніколи гостро постає проблема розвитку творчих здібностей студентів у системі складової розвитку їхнього творчого мислення. Якщо цієї мета буде досягнуто, то буде вирішено багато завдань навчання, студенти матимуть ґрунтовні знання, навчатимуться самостійно їх здобувати та застосовувати.

Інформатизація навчального процесу – одне з важливих завдань сучасної освіти. Воно пов'язане з розвитком матеріально-технічної бази більшості навчальних закладів, перепідготовкою викладачів, розробкою нових методик викладання, становленням нової культури педагогічної праці. Впровадження сучасних комп'ютерних технологій є принципово новим засобом навчання і потужним інструментом пізнання та потребує розвитку методів і організаційних форм навчання. Цей вид діяльності здійснюється на основі засобів сучасної мікропроцесорної та обчислювальної техніки, а також засобів інформаційного обміну. Інформація забезпечує:

- активне використання інтелектуального потенціалу суспільства;
- інтеграцію інформаційних технологій з науковими, виробничими сферами суспільного виробництва, інтелектуалізацію трудової діяльності;
- високий рівень інформаційного обслуговування.

Одним з пріоритетних напрямків процесу інформатизації суспільства є інформатизація освіти, що передбачає впровадження нових засобів інформаційних технологій в систему освіти. Це уможливить:

- удосконалення механізмів управління системою освіти;
- вдосконалення методології відбору змісту, методів та організаційних форм навчання;
- створення методичних систем навчання, орієнтованих на розвиток інтелектуального потенціалу студентів, на формування умінь самостійно здобувати знання.

Використання відеокomp'ютерних систем забезпечує реалізацію інтенсивних форм і методів навчання, організацію самостійної навчальної діяльності, сприяє підвищенню мотивації до навчання у студентів завдяки можливості використання сучасних аудіовізуальних засобів з метою підвищення рівня емоційного сприйняття інформації.

У період глобалізації нашого суспільства, коли відбувається поступова модернізація засобів виробництва, надзвичайно приємно зазначити, що значні перетворення відбулися і стосовно процесу викладання турецької мови як іноземної у вищих навчальних закладах. Зокрема, в навчальний процес почали впроваджувати такі сучасні інформаційні технології, як інноваційні навчальні програми з контролю умінь і навичок студентів та інтернет-ресурси.

“Переважає більшість викладачів навіть не підозрювала, що комп'ютери з часом посядуть провідне місце в системі вивчення іноземної мови, дещо витіснивши традиційні методики, і змусять викладачів іноземних мов вирішувати методологічні проблеми”, – зазначає С. В. Фадеєв. Випускник вищого навчального закладу XXI століття має жити в світі комп'ютерів, у міжнародному інформаційному просторі, і саме уміння користуватися інформаційними технологіями значною мірою визначатиме його життєвий успіх. Важливо вже сьогодні перетворити інформаційний простір університету в таке середовище, яке збагачуватиме студента знаннями. Зробити це можливо лише шляхом активного використання у навчальному процесі комп'ютерних та інформаційних технологій.

Суспільство інформаційних технологій (на відміну від індустріального суспільства кінця XIX – середини XX століття) надзвичайно зацікавлене в тому, щоб його громадяни були здатні самостійно діяти, активно приймати рішення, швидко адаптуватися до умов життя, які постійно змінюються. А це неможливо без застосування новітніх комп'ютерних технологій, дидактичних матеріалів у процесі викладання іноземної мови, зокрема турецької.

Використання інформаційних технологій дає змогу забезпечити:

- розширення сфер самостійної діяльності завдяки можливості організації різних видів викладацької діяльності;
- індивідуалізацію навчального процесу;
- самостійність вибору режиму навчального процесу та організаційних форм і методів навчання.

Сьогодні заняття з будь-якої іноземної мови, зокрема турецької, майже неможливо уявити без використання комп'ютера, адже він значно підвищує інтенсивність навчального процесу. Його застосування сприяє засвоєнню набагато більшої кількості матеріалу, оскільки у процесі запам'ятовування беруть участь всі види пам'яті.

Завдяки комп'ютеру можна також здійснювати всебічний контроль за навчальним процесом. Використання комп'ютера викладачем для контролю знань, умінь та навичок студентів суттєво допомагає викладачеві в об'єктивності оцінювання. Адже комп'ютер безкомпромісний до студентських відповідей, а це створює сприятливу соціально-психологічну атмосферу на заняттях, додаючи студентам впевненості в собі, що є важливим чинником для розвитку їхньої індивідуальності та підвищення мотивації вивчення іноземної мови.

Як свідчить практика, новітні інформаційні технології приваблюють студентів і є одним з головних їхніх інтересів та уподобань. Викладачі турецької мови зазначають про чимало переваг використання комп'ютерних технологій у навчальному процесі. Адже саме завдяки комп'ютеру та всевітній мережі Інтернет кожен студент отримує можливість переглядати в електронному вигляді провідні газети, журнали, користуватися електронними ресурсами майже усіх бібліотек, навчальних закладів Турецької Республіки. Це дає можливість студентам бути завжди у вирі подій, дивитися сучасні кінофільми турецькою мовою з метою вдосконалення навичок розмовної мови та збагачення лексичного запасу, отримувати корисну інформацію щодо політичного, культурного, суспільного життя країни, мову якої вони вивчають. Комп'ютер, зокрема використання інтернет-ресурсів, дає студентам можливість ставати учасниками олімпіад, вікторин, конкурсів, які проводять у всевітній мережі Інтернет, брати активну участь у творчих проектах.

Можна з упевненістю стверджувати, що завдяки використанню інтернет-ресурсів на заняттях з турецької мови підвищується якість освіти шляхом оптимізації навчально-пізнавальної діяльності студентів, з'являється можливість організувати самоосвіту студентів, що заощаджує час завдяки прискоренню процесу відбору та систематизації інформації; організувати колективну науково-дослідну роботу відповідно до новітніх мультимедіазасобів. Комп'ютерні засоби навчання називають інтерактивними, оскільки вони здатні "відгукуватися" на дії студента та викладача "вступати" з ним у діалог.

Як свідчить практика, комп'ютер можна використовувати на усіх етапах формування навчального процесу:

- як джерело інформації з тих предметів, що викладають у виші;
- як тренувальний засіб у процесі формування умінь та навиків розмовної турецької мови у студентів;
- як допоміжний посібник якісно нового рівня для організації активної навчально-пізнавальної діяльності;
- як індивідуальний інформаційний простір для організації дослідницької роботи, самопідготовки та індивідуальної роботи.

Отже, використання у наш час нових комп'ютерних технологій викладачами турецької мови у вищих навчальних закладах є необхідною умовою в системі підготовки висококваліфікованих спеціалістів у галузі тюркології.

Спираючись на праці А. А. Алхазішвілі, І. А. Зімньої, А. А. Леонтьєва, ми розглядаємо мотив як систему спонукаючих імпульсів, що спрямовують навчальну діяльність студента на глибше вивчення іноземної мови, зокрема турецької, його вдосконалення та прагнення розвивати потреби іншомовної мовної діяльності. У такому випадку величезну роль відіграє позитивний та виважений підхід викладача. Наукові дослідження вищезазначеної проблеми свідчать, що протягом одного року навчання ставлення студентів до різних видів мовної діяльності на іноземній мові змінюється в позитивному або ж негативному напрямку. Це безпосередньо залежить від особливостей роботи викладача. Постійне використання викладачем лише одного підручника, одноманітних видів вправ послаблює позитивні емоції студента, і він поступово перетворюється на пасивного спостерігача.

Навчальні програми з підготовки викладачів та перекладачів з турецької мови здебільшого орієнтовані на читання, розуміння та переклад спеціалізованих текстів, а також вивчення проблем синтаксису наукового стилю мови. У більшості вищих навчальних закладів, де вивчення турецької мови як іноземної є профільною дисципліною, відбувається зміна акценту в навчанні саме на розвиток навичок мовного спілкування на професійні теми та ведення наукових дискусій. Зокрема, на базі Інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка 2003 року з метою поглиблення відносин в гуманітарній сфері між Україною та Турецькою Республікою і активізації двостороннього співробітництва шляхом змістовних академічних досліджень було відкрито Турецький центр інформації та досліджень. Студенти та аспіранти, які навчаються на кафедрі тюркології, мають змогу користуватися бібліотекою, мультимедійними засобами, сучасними навчальними матеріалами цього центру з метою ефективнішої підготовки до занять з турецької мови та літератури, написання курсових, бакалаврських та дипломних робіт. Завдяки тому, що фонди

Турецького центру постійно поповнюються, він користується великою популярністю як серед співробітників кафедри тюркології, так і асистентів, дослідників та академічного персоналу з інших кафедр, який цікавиться мовою, літературою, культурою, традиціями, звичаями турецького народу. На базі Турецького центру інформації та досліджень викладачі кафедр проводять академічні заняття з турецької мови, літератури, історії та культури, організують науково-практичні семінари тощо.

Загалом використання мультимедійних засобів дає викладачам додаткові можливості в проведенні занять з турецької мови, урізноманітнює навчальний процес. Саме тому, на наше глибоке переконання, організація успішної викладацької діяльності передусім залежить від застосування викладачами турецької мови під час занять сучасних комп'ютерних технологій та матеріалів.

-
1. *Алексеева И. С.* Профессиональный тренинг переводчика: Учеб. пособие по устному и письменному переводу для переводчиков и преподавателей. СПб., 2001.
  2. *Андронкина Н. М.* Проблемы обучения иноязычному общению в преподавании иностранного языка как специальности // Обучение иностранным языкам в школе и вузе. СПб., 2001. С. 150–160.
  3. *Гуль Н. В.* Подготовка студентов к чтению неадаптированной литературы // Лингводидактические проблемы обучения иностранному языку. СПб., 2001. С. 151–155.
  4. *Зимняя И. А.* Психологические аспекты обучения говорению на иностранном языке. М., 1978.
  5. *Комиссаров В. Н.* Современное переводоведение: Учеб. пособие. М., 2001.
  6. *Селевко Г. К.* Современные образовательные технологии. М., 1998.

**THE SIGNIFICANCE OF INNOVATION TECHNOLOGIES IN THE
PROCESS OF TURKISH TEACHERS' TRAINING****Tetyana Tereshchenko***Philology Institute of Taras Shevchenko Kyiv National University
Taras Shevchenko Boulevard, 14, UA – 01033 Kyiv, Ukraine*

The article regards the priority trends in the process of society informatization. It grounds the expediency of modern computer technology and didactical materials usage while teaching Turkish in higher schools.

Key words: informatization, computer technologies, Turkish teacher.

**ЗНАЧЕНИЕ ИННОВАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ПРОЦЕССЕ
ПОДГОТОВКИ ПРЕПОДАВАТЕЛЕЙ ТУРЕЦКОГО ЯЗЫКА****Тетяна Терещенко***Институт филологии Киевского национального университета
им. Тараса Шевченко
бульвар Тараса Шевченко, 14, 01033, Киев, Украина*

Рассмотрены приоритетные направления процесса информатизации общества; обоснована необходимость использования современных компьютерных технологий, дидактических материалов в процессе преподавания турецкого языка в высших учебных заведениях.

Ключевые слова: информатизация, компьютерные технологии, преподаватель турецкого языка.

Стаття надійшла до редколегії 12.06.2008

Прийнята до друку 09.10.2008